

Biologická olympiáda – kategória F
60. ročník
Okresné kolo – školský rok 2025/2026
Test – starší žiaci

Vítame vás súťažiaci. Prečítajte si „návod“ – čo sa od Vás očakáva, ako máte riešiť test a jeho hlavolamy a tajničky. Test pozostáva z troch častí:

1. Druhy predpísané na „farebný les“ /jesennú časť súťaže/
2. Druhy predpísané na „spiaci les“ /zimnú časť súťaže/
3. Druhy predpísané na „zelený les“ /jarnú časť súťaže/

Vo všetkých troch častiach budete poznávať obrázky a odpovedať na otázky. Na obrázkoch budú niektoré druhy zobrazené celé, alebo len dôležitejšia časť, prípadne len popis a sú označené **čísлами**. Ku týmto treba pripísať **písmená – označujú časti určené na pripisovanie ku očíslovaným**.

Pod očíslovanými obrázkami sú riadky – 1, 2, možno i 3. Pokiaľ je niečo opisované –ako to vyzerá, alebo ako „funguje“, riadok je za opisom. Časti obrázkov patria predpísaným druhom, druhom príbuzným s predpísanými, teda podobným, alebo aj nepríbuzným, ale tiež podobným. Body dostanete iba za časti, ktoré **patria ku očíslovaným obrázkom**, nie za podobné – tie sú na to, aby bolo jasné kto je dobre pripravený na súťaž a kto len tipuje.

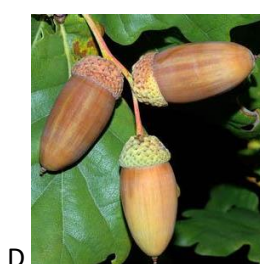
Riadky pod očíslovanými obrázkami sa používajú takto : Do najvyššieho /hneď pod obrázkom/ treba správne napísať celé slovenské meno zobrazeného druhu, do nižších riadkov napísať písmená, ktoré označujú časti **toho druhu**, ktorý je na obrázku a nie iného. Pozor! – niektoré očíslované časti sú tiež len na porovnanie s predpísanými, treba vedieť, ktoré sú naozaj predpísané a ktoré len na porovnanie.

Príklad :

...Lieska obyčajná...

...A,C,E.....

1. – lieska obyčajná, A – list lieky, B – listy buka, C - samičí kvet lieky, D – dub letný,
E - samčie kvety lieky

1. časť: Farebný les

1. Tak ako je uvedené v úvode, určite (pomenujte) druhy, ktoré majú pod obrázkom riadky a do každého druhého riadku dopíšte písmená obrázkov s písmenami, ktoré patria ku príslušnému druhu.

.....

.....

2. Máte tu šesť očíslovaných drevín, okrem toho písmenami označené názvy plodov týchto drevín. Ku každej drevine napíšte písmeno, ktoré označuje „jej“ plody :

1. buk lesný.....	4. jaseň štíhly
2. vres obyčajný	5. dub letný
3. baza čierna	6. ostružina malinová
a. kôstkovičky s dvoma semenami	d. trojhranná nažka
b. súdkovitá nažka	e. krídlatá nažka
c. plodstvo kôstkovičiek	f. tobolka

2. časť: Spiaci les

1. Tak ako je uvedené v úvode, napíšte názvy druhov, ktoré majú pod obrázkom riadky a do druhých riadkov dopíšte písmená obrázkov, ktoré patria ku príslušným druhom.

.....
.....

2. Určite živočícha, ktorého mláďatá a obydlie sú na obrázku.

Napíšte jeho správny názov

Aká je najbohatšia časť jeho jedálneho lístka

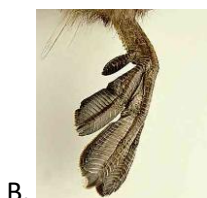
.....

3. Toto „hniezdo“ patrí deťom „plazivej matky“, ktorá je bez krídel a bez nôh a čuchá jazykom – pomenujte ju – /patrí medzi predpísané živočíchy/.

.....

4. Tak ako je uvedené v úvode, správne pomenujte druh, ktorý má pod obrázkom riadky a do druhého riadku dopíšte písmeno obrázka, ktorý označuje nohu živočícha.

.....
.....

5. Vyberte zo živočíchov toho, ktorý je predpísaný na súťaž a napíšte jeho správny slovenský názov.

Písmeno

Názov

6. Vodný živočích s pancierom, ktorý si občas zvlieka – pomenujte ho

Vyberte, ktorý obrázok patrí ku tomuto živočíchovi

7. Prečo biológovia považujú jazveca za čistotného živočícha? /Sú dve možnosti/.

.....

.....

8. Ktorého dvojnohého živočícha môžu obaja rodičia /otec aj matka/ kŕmiť mliekom /kým je v hniezde/?

..... ako, keď necia.....

9. Ktoré štvornohé živočíchov /z predpísaných druhov/ môže mliekom kŕmiť len matka?

.....

10. Ktorý živočích vlastné vajíčka oplodní vlastnými spermiami?

.....

na spôsob takéhoto rozmnožovania živočíchov a rastlín vedci vytvorili názov – sú to

..... živočíchov a rastlín – vedecky

11. Kde hniezdi brhlík a ako si upravuje obydlie?

Hniezdo

Obydlie upravuje

3. časť: Zelený les

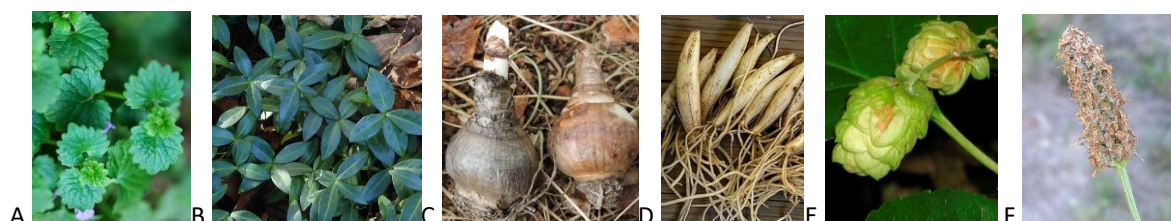
1. Tak ako je uvedené v úvode, pomenujte druhy, ktoré majú pod obrázkom riadky a do každého druhého riadku dopíšte písmená „spodných“ obrázkov, ktoré patria ku príslušným druhom.

.....

.....

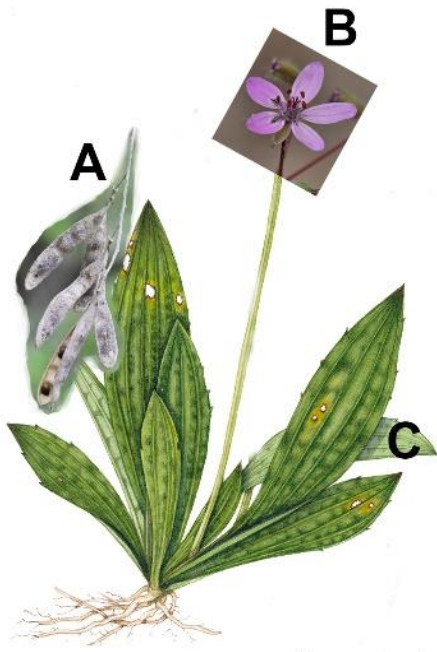

2. Nasledovne ku každej očíslovanej rastline treba priradiť toľko písmen, koľko s ňou súvisí.

Napr. ak číslo 9. – ľuľkovec zlomocný je liečivý – L, jedovatý – J, obsahuje fytoncidy – F, používa sa v kozmetike – K, treba mu priradiť L,J,K,F

1. zádušník brečtanovitý.....	a. má podzemok
2. skorocel kopijovitý.....	b. má plod tobolku
3. cesnak medvedí.....	c. semená roznášajú mravce
4. lastovičník väčší.....	d. má súkvetie
5. chmeľ obyčajný.....	e. má jednopohlavné súkvetie
6. zimozelen menšia.....	f. je jedovatý

Hlavolam. Obrázok „rastliny“ je poskladaný z troch druhov. Napíšte celé slovenské názvy druhov.

A

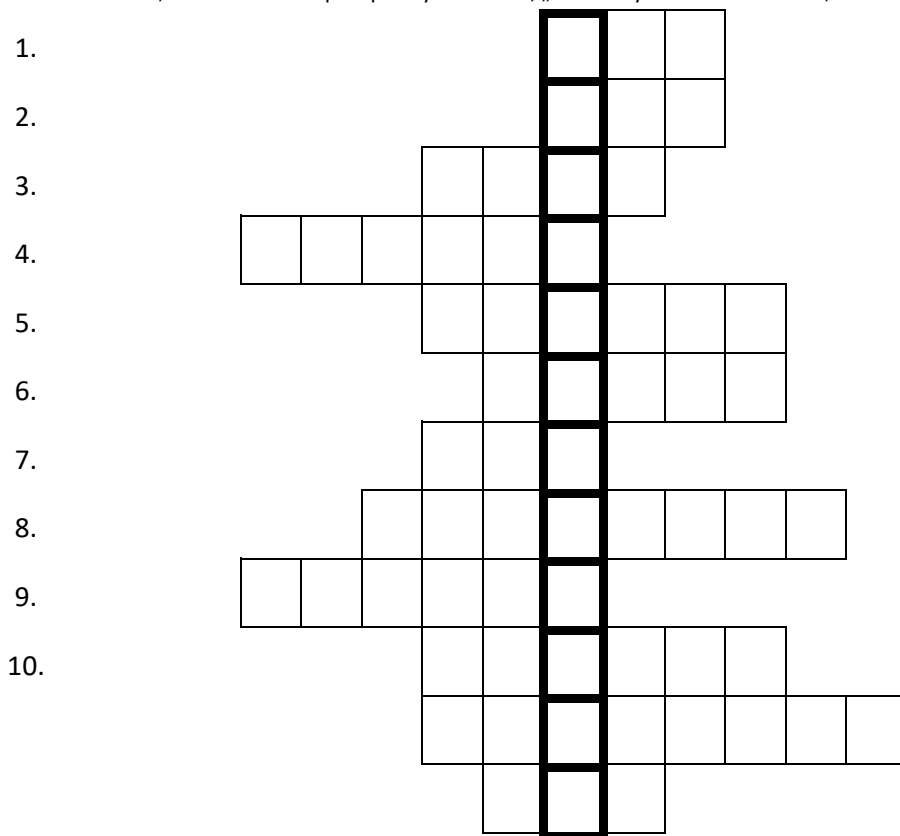
B

C

Tajnička. Na bežných, tenkých konárikoch smrekovca vyrastajú ďalšie – krátke a zhrubnuté konáriky, ktoré vyzerajú ako malé drevené bradavice. Z nich vyrastajú zelené ihlice.

Ako sa nazývajú tieto konáriky – „bradavice“ – tajnička.

1. Strom, ktorého trojhranné nažky sú v ostatných toboľkách a sú potravou živočíchov.
2. Vodný živočích, s telom v „pancieri“, ktorý si občas zvlieka.
3. Strom, ktorého semienka sa nazývajú krídlaté oriešky. Keď sa oddelia od „krídel“, môžu sa stať potravou živočíchov.
4. Cicavec – viac – menej všežravec, s nepravým zimným spánkom, ktorý si vyhrabáva hlboké brlohy s veľkým počtom chodieb.
5. Vták s čiernymi pásikmi cez oči a sivým chrbtom, ktorý behá po stromoch rovnako dolu hlavou ako hore hlavou.
6. Vodný vták s bielym čelom. Niekedy si robí plávajúce hniezda niekedy „vozí“ mláďatá na chrbte.
7. Strom, na ktorom bývajú žalude.
8. Krík, ktorý žije a rastie na stromoch.
9. Vodná bzdocha, veľmi štíhla, žije pod vodou a dýcha vzduch cez dve rúrky na „zadku“.
10. Včasná jarná rastlina, obľúbená v „medvedej kuchyni“. Žije na vlhkých miestach, často pri potokoch, má biele kvety a iba dva listy.
11. Lietajúci nočný cicavec.
12. Cicavec, mimo zoznamu predpísaných druhov, „obľúbený“ v domácnostiach, kvôli ktorému ľudia chovajú mačky.

Tajnička :

Autor testu: Mgr. Eva Repková

Recenzent: Ing. Ladislav Roller, PhD.

Redakčná úprava: Mgr. Vladimír Hutár, PhD.

Vydal: Slovenská komisia Biologickej olympiády a Národný inštitút vzdelávania a mládeže, Bratislava 2026